

2025-11-20

Beräkningsgrunder för ersättning till fritidsgårdar i Gävle kommun 2026–2028

Bakgrund

Fritidsgårdarna i Gävle kommun har olika förutsättningar och verkar i områden med skilda behov. Samtliga fritidsgårdar drivs av föreningar på uppdrag av Gävle kommun.

För att utveckla varje fritidsgård efter dess egna förutsättningar gjordes 2019 ett omtag när det gäller resursfördelningen, där det ingår en socioekonomisk fördelning som ger större resurser till de gårdar där det finns större behov av kompensatoriska insatser (dnr 19KFN229).

Syftet med beräkningsgrunderna är att fördela resurserna på ett effektivt och likvärdigt sätt mellan fritidsgårdarna och att tydligt visa varför en fritidsgård erhåller en viss ersättning. Genom att fördela verksamhetsstödet till fritidsgårdarna enligt bestämda beräkningsgrunder säkerställs rättvisa förutsättningar för ungdomar som bor i Gävle kommun.

Beräkning för ersättning ska göras om vart tredje år. Det är nu tredje gången beräkningen görs om. Senaste beräkningen gjordes 2022 (dnr 22KFN212). Beräkningen kan göras om tidigare om ny politisk riktning pekas ut, vid kraftiga förändringar av förutsättningarna i området/på fritidsgården eller om budgeten förändras och resulterar i mer eller mindre pengar att fördela mellan fritidsgårdarna.

Uppföljning av fritidsgårdarnas verksamhet görs varje år för att se att resursfördelning enligt beräkningsgrunderna fungerar.

Om mer eller mindre pengar ska fördelas mellan fritidsgårdarna ska detta i första hand regleras med behovspoängen.

Från och med 2026 har kultur- och fritidsnämnden ett tillskott på 2,5 miljoner att fördela som verksamhetsstöd till fritidsgårdarna. Fördelningen av ersättning görs med beräkningsgrunderna genom uppräkningsmetoden med 4% per år av ersättningen per öppetimme, reglering med behovspoängen samt med ökad ersättning utifrån socioekonomiska förutsättningar i planeringsområdena där fritidsgårdarna finns.

Om kommunsnittet när det gäller socioekonomisk status förändrats vid nästa beräkning av ersättning till fritidsgårdar, kan poängintervallerna vid behov justeras. De justeringar av poängintervall och parametrar som har gjorts i samband med beräkning av ersättning för åren 2026–2028 tydliggörs här nedan.

Beräkningsgrunderna omfattar endast verksamhetsstödet, ej kostnader för drift av lokaler.

Parametrar vid beräkning

För att ge en rättvis fördelning utifrån fritidsgårdarnas förutsättningar och behov vägs flera parametrar in vid beräkning av ersättningen.

Grundersättning för öppna timmar

Grundersättning baseras på fritidsgårdens öppna timmar per vecka under kvällstid och det behov av bemanning som följer. Öppna timmar regleras i skriftlig uppdragsöverenskommelse mellan Gävle kommun och den förening som driver fritidsgården. Förutsättningen för att över huvud taget definieras som fritidsgård och få grundersättning är att fritidsgården:

- finns i ett utpekat planeringsområde.
- har öppet i ca omfattningen tio timmar/veckan, tre kvällar i 36 veckor/år
- har och uppfyller grundavtal och uppdragsöverenskommelse.

Grundersättningen är beräknad på att fritidsgården har öppet i omfattningen ca tio timmar i veckan, tre kvällar i veckan under 36 veckor (samma som skolterminerna) och har ca 20 besökare per kväll. För detta bedöms behovet vara en föreståndare på 50% (bemanning och administration) och personal (bemanning) på 25%, det vill säga totalt 75% tjänst.

Tjänsten var vid beräkningen 2019 baserad på helår och en månadslön på 33 000 kr * 1,45 (omkostnader i form av bl a personalomkostnadspålägg) vilket gav ett grundstöd på 443 700 kr. Varje öppen timme/vecka gav vid beräkningen som gjordes 2019 därmed 44 370 kr i grundersättning. Denna summa räknades upp med 2% per år till 47 000 kr i grundersättning för varje öppen timme/vecka i samband med beräkningen som gjordes 2022.

Inför beräkningen av ersättning 2026–2028 har summan räknats upp med ytterligare 4% per år till 52 900 kr i grundersättning för varje öppen timme/vecka.

Antal besökare

Ersättning för besökare baseras på det antal unika kvällsbesökare som fritidsgården haft i snitt det senast redovisade året. Beräkningen av antalet besökare bygger på tillit till fritidsgårdarnas egen bedömning av antal besökande ungdomar i åldern 13–19 år på kvällstid en normal vecka. Parametern antal besökare medger att samtliga ungdomar som nyttjar fritidsgården räknas in, oavsett vilket planeringsområde de bor i. Vid beräkningen 2019 gav varje unik besökare en extra ersättning på 500 kr. Denna summa justerades nedåt till 400 kr per besökare vid beräkningen 2022, då antal besökare inte är en bedömning av fritidsgårdens kvalitet. Många

besökare är dock fortfarande en viktig signal på ett ökat behov av bemanning vilket gör att parametern fortsatt behöver finnas.

Varje unik besökare ger en extra ersättning på 400 kr.

Verksamhetspeng

Verksamhetspeng, som baserades på fritidsgårdens storlek vid beräkningen som gjordes 2019, togs bort som parameter vid beräkningen som gjordes 2022. Parametern verksamhetspeng bedömdes täckas in bättre av parametrarna för antal besökare och behovspoäng.

Antal boende

Ersättning för socioekonomiska förutsättningar baseras på statistik för det planeringsområde i Gävle kommun där fritidsgården i huvudsak verkar. Ett snitt beräknades 2019 för antal boende mellan 10–19 år i planeringsområdet de senaste två åren. Detta för att undvika att kortsiktiga demografiska svängningar skulle ge alltför starkt utslag i beräkningen. Barn från 10 år räknades med för att förutse behovet av fritidsgårdsverksamhet under de närmaste tre åren. Antal boende beräknades 2022 i stället på prognostiserat antal boende i åldersgruppen, vilket gav en förbättrad träffsäkerhet. För den kommande ersättningsperioden 2026–2028 beräknas ersättningen på prognostiserat antal boende 10–19 år.¹

Under 600 boende i åldern 10–19 år ger 0 kr extra i ersättning.

600–999 ger 10 000 kr.

1 000–1 399 ger 17 500 kr.

1 400 eller fler ger 25 000 kr.

Socioekonomiska förutsättningar

Ersättning för socioekonomiska förutsättningar baseras på statistik för det planeringsområde i Gävle kommun där fritidsgården i huvudsak verkar.

Ett snitt beräknas för planeringsområdet de senaste två åren som det finns tillgänglig statistik. Detta för att undvika att kortsiktiga demografiska svängningar ger alltför starkt utslag i beräkningen. Utbildningsnivå, medelinkomst, arbetssökande och ohälsotal var de socioekonomiska parametrar som ersättningen beräknades på 2019 och 2022. Parametrarna har justerats inför beräkning av ersättning för perioden 2026–2028, utifrån den statistik som finns tillgänglig för kommunens planeringsområden² och för att förbättra träffsäkerheten när det gäller behovet av kompensatoriska insatser för unga.

Statistik för planeringsområdet jämförs med genomsnittet i kommunen. En socioekonomisk poäng mellan 1–5 sätts, där 1 är hög socioekonomisk status jämfört med kommunsnittet, 2 är något högre, 3 är nära snittet för hela kommunen, 4 är något lägre och 5 poäng är låg socioekonomisk status jämfört med kommunsnittet. En hög poäng indikerar lägre socioekonomisk status och

---

¹ SCB via kommunens statistikportal PowerBI, prognos oktober 2025

² Kommunens statistikportal PowerBI

därmed ett större behov av kommunalt finansierad öppen ungdomsverksamhet.

Långtidsarbetslöshet

Beräkningen 2019 gjordes på Arbetssökande: andel arbetssökande åren 2017–2018 utifrån procent av befolkningen mellan 18–64 år som var öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd. Beräkningen 2022 gjordes på statistik för åren 2019 och 2020 (då 2021 års statistik ej fanns att tillgå) och för åldersgruppen 20–64 år. Parametern har justerats till att jämföra andel långtidsarbetslöshet i befolkningen 20–64 år under åren 2021–2022 (den senaste statistik som finns att tillgå). Med långtidsarbetslösa avses öppet arbetslösa 12 månader eller mer, vilket ger en förbättrad bild av områdenas socioekonomiska förutsättningar. Kommunsnitt för långtidsarbetslöshet 2021–2022 var 2,9 %, vilket ger justerat poängintervall:

-1,3	1 p
1,4–2,3	2 p
2,4–3,3	3 p
3,4–4,3	4 p
4,4–	5 p

Låg ekonomisk standard

Vid beräkningen 2019 jämfördes Medelinkomst i tkr för befolkningen 20 år och uppåt på statistik för åren 2017–2018. Beräkningen 2022 gjordes på statistik från året 2020 (den statistik som fanns att tillgå). Parametern justeras till jämförelse av andel som lever i hushåll med Låg ekonomisk standard, som ger en förbättrad bild av områdenas socioekonomiska förutsättningar. Låg ekonomisk standard avser personer som lever i hushåll vars ekonomiska standard är mindre än 60 procent av medianvärdet i befolkningen, beräknat på statistik för 2021–2022 (den senaste statistik som finns att tillgå). Kommunsnittet var 16,7 % och ger poängintervall:

-9,1	1 p
9,2–14,1	2 p
14,2–19,1	3 p
19,2–24,1	4 p
24,2–	5 p

Utbildningsnivå

Vid beräkningen 2019 beräknades andel lågutbildade, det vill säga procent av befolkningen som har endast förgymnasial utbildning åren 2017–2018. Beräkningen 2022 gjordes på statistik från åren 2020–2021 och för åldersgruppen 20–64 år. Eftersom åldersgruppen som statistiken baserats på har förändrats mellan tidigare beräkningar och i dagsläget går den inte att exakt jämföra mellan beräkningarna. Beräkningen för ersättning 2026–2028 har gjorts på statistik från åren 2022–2023 (den senaste statistik som finns tillgänglig) och för åldersgruppen 25–64 år. Kommunsnitt 11,2 ger justerat poängintervall:

-3,6	1p
3,7–8,6	2p
8,7–13,6	3p
13,7–18,6	4p
18,7–	5p

Ohälsotal

Vid beräkning av 2019 användes statistik för antal dagar 2017–2018 med sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning samt rehabiliteringsersättning för befolkningen 18–64 år. Beräkningen 2022 baserades på statistik från åren 2020–2021 och för åldersgruppen 20–64 år. Beräkning för ersättning 2026–2028 är gjord på statistik från 2021 (den senaste statistik som finns att tillgå). Kommunsnitt 22,6 ger justerat poängintervall:

-15	1 p
15,1–20	2p
20,1–25	3 p
25,1–30	4p
30,1-	5 p

Den socioekonomiska parametern visar i vilka områden det finns störst behov av kompensatoriska och förebyggande åtgärder. Vid beräkning 2019 gav varje socioekonomisk poäng 5 000 kr extra i ersättning per poäng. Denna summa justerades vid beräkning 2022 uppåt till 6000 kr i ersättning per poäng. Vid beräkning av stöd för perioden 2026–2028 har summan justerats uppåt till 10 000 kr per socioekonomisk poäng, eftersom sämre socioekonomiska förutsättningar ger ett ökat tryck på fritidsgårdsverksamheten.

Behovspoäng

Behovspoängen är en erfarenhetsbaserad bedömning av behovet och kan justera ersättningen både uppåt och neråt.

Bedömningen görs baserat på förväntat behov och tendenser inför de kommande tre åren, slutsatser utifrån fritidsgårdarnas årliga redovisningar och verksamhetshandlingar, erfarenheter från kontakter med och besök på fritidsgårdarna samt kontakt med och bedömning i samverkan med övriga sektorer.

Möjlighet att kunna dela på föreståndare och personal mellan föreningar, stordriftsfördel, regleras med behovspoängen.

Behovspoängen kan också påverkas av politiska beslut, till exempel att satsa extra på kompensatoriska resurser i ett visst planeringsområde.

Behovspoängen multipliceras med den totala ersättningen som beräknats på övriga parametrar.

Behovspoäng=1 ger ingen förändring av verksamhetsstödet.

Behovspoäng under 1 visar minskat behov och justerar ersättningen nedåt.

Behovspoäng över 1 visar ökat behov och justerar ersättningen uppåt.